

endling

substantiv ~ end•ling ~ \`en(d)-ling\

1. ultimul exemplar în viață dintr-o anumită specie, sau, ocazional, subspecie
2. ceremonie publică oficială prin care o specie este declarată dispărută; o *eumonie*
3. (familiar) cineva care întreprinde o misiune sortită eșecului sau donquijotescă

Dicționarul Imperial Oficial din Nedarra, ediția a treia

PARTEA ÎNTÂI
ÎNCEPUTUL
SFÂRȘITULUI

1.

Endling

Mă obișnuisem să fiu ultima cu mult înainte să aud cuvântul ăsta.

Eram piticania, cea mai tânără și de departe cea mai mărunță dintre cei opt frați, adică ultima care beam, ultima care mâncam și ultima apărută de pericol.

În calitate de cel mai neînsemnat membru al haitei noastre împrăștiate, îmi acceptam locul fără ranchiună – ori fără prea multă ranchiună, în orice caz.

Probabil că așa era corect. Aveam o sumedenie de defecte, sau cel puțin așa mi se spunea deseori.

Eram prea tânără ca să fiu deșteaptă, prea mărunță ca să fiu utilă.

Aveam picioare mari și stângace. Se împleticeau când alergam.

Aveam blana murdară și mă purtam oribil. Odată am mâncat un picior întreg de cerban înainte să-mi fi venit rândul de drept.

Eram din cale afară de curioasă. Hoinăream până prea departe și mă minunam prea des.

Pe scurt, reprezentam o dezamăgire față de singura mea menire în viață, aceea de a mă strădui din răputeri, la fel ca toți dairnii, să rămân vie fără să atrag atenția.

În zilele acelea, să vezi un dairn era la fel de puțin posibil pe cât era să mângâi un inorog.

Dalyntor, cel mai vârstnic din haita noastră, plătând și cu botul albit, povestea cu plăcere despre o vreme când strămoșii noștri cutreierau câmpiile din Nedarra în cete mari, sute de dairni laolaltă. Noaptea se grupau pe familii și se adunau să pregătească ierburi sălbatice și fructe de pădure, sau poate să frigă vreun bursuc vagabond ori vreun cotchet.

Dar asta se întâmpla demult. Acum, în partea noastră de lume am mai rămas numai câțiva, un singur grup format din patru familii care se pitesc împreună, blânde ca niște șoricea.

Ascunzându-ne de oameni, cei mai imprevizibili prădători.

Ascunzându-ne până și de soare.

Unii spuneau că undeva departe ar mai exista și alți dairni, care trăiesc în peșterile din munți sau pe insule îndepărtate. Alții spuneau că acele viziuni erau doar rezultatul unor speranțe deșarte. Dairnii fuseseră deseori confundați cu câinii. Avem multe trăsături fizice comune.

Câinii nu au, însă, degetul mare opozabil. Nu pot merge în poziție verticală. Nu sunt în stare să se deplaseze planând dintr-un copac în altul. Nu pot vorbi cu oamenii.

Iar câinii nu sunt – iertați-mă – chiar cei mai agili prădători, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

În orice caz, indiferent dacă mai existau sau nu unii de-ai noștri, Dalyntor tot se temea că vom dispărea curând cu toții, măcelăriți pentru blănurile noastre mătăsoase și călduroase.

La fel ca focile Carlisia, pe care oamenii le-au tot vânat până au dispărut.

Sau ca marlotul roșu, răpus de boli.

Sau ca ziguinul cu moț albastru, șters de pe fața pământului atunci când i-a fost distrus teritoriul, în timpul Războiului de Odinioară.

S-ar părea că există multe feluri de a părăsi lumea pentru totdeauna.

Noi nu voiam să credem că aveam zilele numărate. Dar iată ce știam sigur: pe vremuri fuseserăm mulți, și acum mai eram doar câțiva.

Părinții mei se temeau că aș putea fi prima dintre ai noștri care să moară când venea năpasta; iar năpasta, știau ei, se apropia cu repeziciune.

Eram mică. Și uneori eram dezamăgitoare.

Dar eu știam că puteam fi și curajoasă. Nu mă temeam să fiu prima care moare.

Voiam doar să nu fiu ultima care rămâne în viață.

Nu voiam să fiu endlingul.

2.

Vizita unor untarlieci

Sfârșitul a început nu cu multă vreme în urmă, în ziua când ne-au vizitat niște untarlieci.

I-am auzit prima oară la începutul după-amiezii. M-am strecurat în vârful picioarelor printre membrii adormiți ai familiei mele, cuibăriți unii în alții ca un animal mare.

Dairnii nu sunt, prin natura lor, creaturi nocturne, însă în zilele acelea nu ne mai aventuram afară decât după ce soarele apusese de multă vreme. Ne temeam de pisicile uriașe numite feliveți, care vâneau noaptea. Dar ne temeam încă și mai mult de braconieri și de soldații lui Murdano, conducătorul Nedarrei.

Totuși, eu n-aveam stare. Și eram sigură că auzisem ceva chiar dincolo de ușă: aer mișcat de niște aripi deopotrivă delicate și puternice.

Sora mea Lirya a căscat și a deschis un ochi.

— Mi-e așa de foame că te-aș putea mânca pe tine, Byx, a murmurat ea.

— E prea costelivă ca s-o mănânci, a zis Avar, fratele meu cel mai mare.

Nu le-am băgat în seamă tachinările. Eram obișnuită să-mi ignor frații.

A fost nevoie de ceva efort ca să mă strecur prin ușa ultimei noastre locuințe temporare. Era un stup abandonat de apiurși și semăna cu un cuib uriaș de viespi căzut pe pământ. Avea formă de fagure, cu găuri de mărimea unor bolovani mari, și lucea în lumină ca mierea crudă, deși la atingere era tare ca piatra. Tata spunea că stupul era făcut din cenușă vulcanică, sulf și nisip, amestecate cu rășină de arbore bulla.

Pe vremuri, dairnii obișnuiau să-și ridice tabere circulare pe câmp, sau să-și țeară cuiburi din crengi de copaci, dacă umblau prin pădure. Acum nu mai procedăm la fel.

Există o mulțime de lucruri pe care nu le mai facem la fel ca înainte. Cel puțin așa ne-a spus Dalyntor, învățătorul nostru, păstrătorul istoriei. A lăsat de înțeles că ar mai fi multe de zis, dar că erau părți din povestea dairnilor prea dure pentru urechile noastre tinere.

Cuiburile din copaci se vedeau prea ușor și erau prea vulnerabile la săgeți. Așa că acum ne mutam de colo-colo, adăpostindu-ne în grote, sau în viroage adânci, sau printre ruși încălciți din inima pădurii. Nu lăsam urme ale trecerii noastre, niciun semn de cuiburi sau de tabere. Dormeam

la poalele stâncilor, pe plaje izolate, în căminele pustii ale altor ființe. La un moment dat, micul nostru grup și-a petrecut noaptea în cabana mare și părăsită a unui vânător.

Atunci m-am apropiat cel mai mult de oameni, una dintre cele șase mari specii dominante. Aceste șase specii – oamenii, dairnii, feliveții, natitele, terramanții și raptidonii – fuseseră considerate cândva cele mai puternice de pe teritoriul nostru. Dar acum, toate – până și oamenii – erau stăpânite de despoticul Murdano.

N-am întâlnit decât două dintre celelalte specii dominante. Am simțit miros de feliveți – feline uriașe și grațioase care alunecau prin întunericul cel mai deplin al nopții. (Nu le-a auzit nimeni, niciodată). Și am văzut raptidoni, stăpânii aerului, cum desenau curbe printre nori.

Dar n-am zărit niciodată vreo natită.

Niciodată (din fericire) n-am văzut viermuiala unui terramant.

Și niciodată n-am văzut vreun om.

Cu toate acestea, știu destule lucruri despre oameni. Dalyntor ne-a învățat pe noi, puii, despre ei, desenând siluete din linii pe o frunză uscată de playa. Am aflat de la el că oamenii au doi ochi, un nas și o gură plină de dinți bonți. Am aflat că stau mai drepți și sunt mai înalți decât noi, dairnii, dar nu cu mult. Am aflat o mulțime de lucruri despre obiceiurile lor, despre hainele pe care le poartă, despre sate și orașe, despre cultura lor, armele lor, limbajele lor, despre cum măsoară timpul și distanța.

Și, cel mai important, am aflat că nu trebuie să ai nicio-dată încredere în oameni și că e bine să te temi mereu de ei.

Am ieșit din stupul de apiurși în lumina piezișă a soarelui.

Zgomotul a crescut în intensitate și atunci i-am văzut deasupra stupului.

Untarlieci!

Erau patru, lați cât trei cozi de-ale mele și aproape la fel de lungi, cu aripi tremurătoare care țeseau curcubeie din lumina filtrată printre copaci. Crezuseră, probabil, că găseau acolo apiurși, untarliecii fiind mari iubitori de miere – și mari hoți, pe deasupra.

În ciuda vântului aspru, nu aveau nicio problemă să planeze fără zgomot pe deasupra capetelor noastre, ca niște păsări colibri.

— Byx.

Vocea era blândă, parțial îngrijorată, parțial dojenitoare. M-am întors și am văzut-o pe mama venind lângă mine. Părea obosită, i se încălcise blana de culoare auriu închis și ținea coada între picioare.

— Untarlieci, Maia! am șoptit eu.

Mi-a urmărit privirea.

— Ce frumoși! Se îndreaptă spre nord, bănuiesc. Sunt în perioada migrației.

— Aș vrea să pot pleca și eu.

— Știu că viața asta e grea uneori, a zis ea și m-a mângâiat pe spate. Mai ales pentru voi, cei mici.

— Eu nu sunt mică.

Mama m-a împuns ușor cu botul.

— Nu mai ești chiar atât de mică, așa e.

Am oftat și m-am rezemat de ea. Era caldă și de nădejde, ca o pată de soare.

— M-am plictisit, Maia. Vreau să mă distrez. Vreau să-mi vânez coada. Vreau să învăț lucruri noi. Vreau să am parte de aventuri și să fiu curajoasă.

— N-ai de ce te grăbi să-ți arăți curajul, a zis ea cu blândețe. Nu-i nicio grabă.

— Cei mari îmi spun piticanie. Și cățelandru, am bombănit eu. Zic că pun prea multe întrebări.

Îmi cam plăcea să-mi plâng de milă.

— Urăsc ceea ce sunt! am adăugat.

— Byx, să nu spui niciodată așa ceva, a zis mama. În toată lumea largă există doar una ca tine. Iar mie îmi place că pui atâtea întrebări. Așa învățăm.

Mama s-a oprit.

— Să-ți spun ceva, a adăugat ea, pe urmă. Ceva ce niciunul dintre ceilalți pui nu știe încă.

Am ciulit atentă urechile.

— Adulții au avut noaptea trecută o întrunire. După apus, plecăm de-aici. Ne îndreptăm spre nord, la fel ca untarliecii. Ne va conduce Myxo. Zice că am scormonit destul în teritoriile din sud.

Myxo era cercetașa noastră. Avea nasul cel mai pătrunzător, cele mai grozave instincte din toată haita și se îndepărta

mult în toate direcțiile, căutând alți dairni. Cu toate acestea, deși auziserăm zvonuri că ar mai fi fost văzuți dairni, nu aflaserăm nimic despre ei. Iar haita noastră scăzuse la douăzeci și nouă de membri.

— Este o mișcare importantă pentru noi, a zis mama. Un fel de migrație pe cont propriu. Ne ducem să căutăm Colonia Dintâi.

— Dar Dalyntor ne-a spus că cei de-acolo au murit de mult.

Îmi aminteam lecția despre Colonia Dintâi, primul grup de dairni care migrase spre Nedarra acum multă vreme. Fuseserăm nevoiți să învățăm pe de rost o poezie despre ei – una extrem de lungă.

Mie îmi place să învăț mai mult decât oricui altcuiva din familia noastră. Dar până și eu trebuia să recunosc că era, probabil, cel mai plicticos poem rostit vreodată:

*Cântă, poete, străbunii care au îndrăznit –
Bravi dairni, care prin munți înșelători și cruzi,
Au traversat apele înghețate din nord și s-au dus
Spre Dairneholme, ostrov viu și giuvaier plutitor.*

Asta-i tot ce-mi aduceam aminte. Dacă Dalyntor nu ne-ar fi permis să desenăm hărți în timp ce recita, aș fi adormit imediat. Majoritatea celorlalți pui așa făcuseră.

— Maia? Tu crezi cu adevărat că ar mai putea exista o colonie de dairni în nord? am întrebat-o.

Mama s-a uitat peste pajiște la pădurea întunecată, răvășită de vânt, dar n-a răspuns.

— Nu-i imposibil, a zis ea în cele din urmă.

Dairnii nu mint. N-ar avea rost, din moment ce noi putem descoperi minciuna fără greș – nu doar minciuna celor ca noi, ci a oricui.

Nicio altă specie nu are această aptitudine. Dalyntor a numit-o deseori „împovărătorul nostru dar”, deși eu n-am înțeles ce vrea să spună.

Cu toate acestea, deși dairnii nu mint, uneori... sperăm.

— Dar tu nu crezi? am insistat eu, cu toate că deja știam ce va răspunde.

— Nu, iubirea mea, a zis ea aproape în șoaptă. Dar poate că mă înșel.

— Sunt sigură că te înșeli. Eu aș băga mâna în foc că vom găsi sute de dairni. Chiar mii! Pe urmă m-am oprit și am adăugat: Nu-i greșit să speri, nu-i așa?

— Niciodată nu-i greșit să speri, Byx, a zis mama. Afară de cazul când adevărul spune altceva. (M-a împins din nou cu botul, ușurel.) Gata, treci înapoi la culcare. Ne așteaptă o noapte lungă de mers.

Untarliecii încă se roteau în cerc, plonjând și ridicându-se din nou exact cât să nu poată fi atinși.

— Numai câteva minute, Maia, am rugat-o eu. Sunt așa de frumoși!

— Să nu stai mult, a zis ea, și să nu pleci în explorare. S-a întors, apoi a șovăit.

— Te iubesc, puiule. Să nu uiți niciodată.

— Și eu te iubesc, Maia.

A trecut multă vreme până să plece untarliecii. Poate că erau uimiți că se întâmplase să dea peste niște dairni. Sau poate că se bucurau pur și simplu de aerul cald care se ridica din stupul mângâiat de soare.

Întorcându-mă spre intrare, mi-a atras atenția ceva ciudat, ceva ce nu știam exact cum să descriu.

Nu chiar un sunet, nici un miros.

Mai degrabă o bănuială.

Am făcut câțiva pași spre mica pajiște care mă despărțea de un șir întunecat de copaci. Dincolo de ei se întindea marea.

Am cercetat miresmele purtate de vânt. Aerul era dolda de povești.

Oare simțeam miros de vulpe cenușie? De vargalet? Lucrurile se deslușeau greu din vântul schimbător.

Pădurea mă chema, tăcută dar irezistibilă, dorind să mă apropie. Panglici aurii de lumină se strecurau printre copaci. Nu fusesem niciodată acolo la lumina zilei, doar în miez de noapte.

„Nu”, mi-am spus. Ne era interzis să părăsim haita, mai ales în timpul zilei și mai ales fără voie.

Iar eu n-o părăseam – nu prea mult, în orice caz.

Mă aventurasem spre un pârau care curgea vijelios, cu bulbuci verzui. Căutasem compania unei prietenoase

veverițe-zebră și a puilor ei. Ieri vizitasem un pâlc de limba-mielului, niște flori care miroseau a salvie și a mare. Era un loc minunat unde să-ți vânez coada.

Nu-mi asumam niciodată riscuri mari. Nu mă duceam niciodată prea departe. Dar cum aș fi putut învăța ce-i lumea, dacă nu mă duceam s-o văd?

Știam că nu trebuia s-o fac. Dar înainte să plecăm de aici, înainte să ne mutăm în următorul loc întunecos, n-ar fi fost minunat să văd marea, doar o dată, la lumina zilei? N-o văzusem decât luminată de stele.

Mama se întorsese în adăpostul nostru. Am adormecut vântul răcoros: niciun pericol.

Dacă alergam în patru labe, traversam pajiștea în numai câteva minute. Apoi alte câteva minute ca să traversez pe-rețele acela de copaci – intimidant, dar ademenitor.

Doar un moment, mi-am spus. Doar o privire aruncată soarelui dansând pe apă.

O clipă sau două, apoi mă întorc ca și cum n-aș fi lipsit niciodată.

